

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Sepultvris Ecclesiasticis, & quibus ecclesiastica sepultura denegetur.
Cap. Vigessimvinqvintvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

DE SEPULTVRIS ECCLESIASTICIS,

& quibus ecclesiastica sepultura denegetur.

CAP. VIGESIMVM QVINTVM.

S V M M A R I V M.

- 1 **S**epultura curam habere laudabile est.
- 2 Sepultura ecclesiastica quid denotet & quare tradatur. nu. 3.
- 4 Pena est carere ecclesiastica sepultura.
- 5 Sepultura ex quibus dicitur prodesse defunctis.
- 6 Exequiarum pompa an sit laudabilis.
- 7 Sepultura electio est libera.
- 8 Sepelli etiam desideratur apud Romanos.
- 9 Sepultura an impediatur per interdictionem.
- 10 Sepulturam vendere simonia est.
- 11 Sepultura quibus deneganda sit.
- 12 Clerici ubi sepellendi sunt. Vbi de monachis, rectoribus, & alijs.
- 13 Sepellentes hereticos, & excommunicatos qua pena teneantur.
- 14 Ecclesia non debet defraudari quarta funeralium solita solui.

Postquam laudabili consuetudine huiusmodi a maioribus nostris in nostris introducta, corpora defunctorum in ecclesijs sepelli, ut supra cap. 2. de visitatione cæmeteriorum est dictum, laudabile etiam semper fuit reputatum, quemlibet curam habere de sua sepultura, & suorum maiorum dom. Flor. plura exempla recenset in sum. 3. part. 10. c. 1. doctores in l. familiaria ff. de relig. & sumpt. funer. Gul. Bened. in sua longa repetit. c. Raynutius, in verb. mortuo itaq. testatore, lo primo nu. 61. de testam. quod pium officium, & amicis, & plerumq. inimicos adimpleuisse legimus, & vidimus, & magnos Principes ad suos familiares, & subditos, sic ratio dicitur procurandas esse sepulturas, de quibus in visitatione solent plura occurrere inquiri, cum

aliquibus non passim concedatur, & episcopus declarare debet, si ulq. diligenter videre, si charitatis officia exerceatur, neve aliquod inhonestum, aut simonie suspicio interueniat, ex parte minorum ecclesie, ideo aliquam iuxta solitum suum dicenda. Sepultura in deuoti officium affert quodammodo testimonium bonæ fidei, & vitæ, & est locus concauus in loco ecclesiastico factus, ubi corpus catholici quiescit. 1. q. 2. c. nullus. do. Gardin. Aracæi. de sacram. panis c. 44. estque locus benedictus, unde dicitur per omnes in clem. 1. de sepult. duo requiri, ut corpora mortuorum sepellantur in loco sacro, primo, ut ille locus sit deputatus ad hoc cum certa sollemnitate. Secundo, quod sit per episcopum benedictus. c. ne in l. de obsequ. dist. 1. & hæc verba applicatur ipsi sepulchro, proprius tamen sepul-

sepulturā dicimus diuinum officium
quod mortuo impeditur, dū corpus
eius terrae traditur. † Mortuis autem
ipsa sepultura ex multis conceditur
nam proximi venientes ad ecclesiā,
& respicientes sepulchra maiorum
recordantur de ipsis, & praeces Deo
effundunt. c. cum graua. 13. q. 2. Abb.
& alijs in c. 1. eod. tit. Itē quia licet v-
bicumq. quis sepeliatur, domini sit
terra & plenitudo eius, psal. 23. est ta-
men secundum statuta sanctorū Pa-
trū, qui sanxerunt corpora mortuorū
debere requiescere in locis sacris. in
c. fraternitatem per doct. de sepult.
& tertio, quia specialiter commedan-
tur patrocini, illorum sanctorum
sub quorum nomine est Deo eccle-
sia dedicata, & quia de corpore ec-
clesiae esse cognoscunt, sub cuius p-
tectione et requiescunt, quousq. an-
gelica tuba sonabit: surgite mortui
venite ad iudiciū. Matth. cap. 25. de
qua voce pauescens S. Hier. dicebat,
siue comedam, siue bibam, siue aliud
quid faciā, semper insonare videt in
auribus meis illa terribilissima tuba,
& verba surgite mortui venite ad iu-
diciū, dom. Car. Aracel. de symbol.
Apostol. cap. 32. de comit. vniuers. lu-
die. Vnde sunt versus ab ecclesia in
Missā generali defunctorum
Tuba mirum spargens sonum,
Per sepulchra regionum,
Coget omnes ante thronum
Mors stupebit, & natura,
Cum vni fuerit creatura
Iudicanti responsura
De qua lamentatur patiētissimus
Iob. cap. 31. quid enim faciam, cum
surrexerit ad iudicandum dominus,
& cū quaesierit, quid respondebo illi
† De sepultura itaq. pro graui poenā

reputatum est aliquem carere in ec-
clesia. ff. de relig. & sumpt. fun. l. quod
si nulla. Rol. a Valle cons. 20. nu. 27.
cum seq. vol. 3.

Vnde Dauid Rex summis laudib⁹
psequutus est eos, qui sepulture tra-
diderant corpus Saulis sui persecuto-
ris, & Marc. c. 14. Christus Dominus
noster voluit corpus suū, et de sepul-
tura prouidere, cum Ioseph audacter
introuit ad Pilatum, & petijt corpus
eius, vt sepulturae traderet, & antiqui
pænes quos itē erat pietatis officij,
maxime curauerunt id adimplere, et
in hostibus. De Annibale inimicissi-
mo Romani Imperij legitur, qd pas-
sus nō fuit insepulta iacere corpora
Pauli Aemilij, Tyberij Gracchi, &
Marcelli. quibus ad stipulatur dictum
Varr. de lingu. lat. Potifices solitos es-
se dicere, familiā ipsius funestā mane-
re, qui in humatus erat. † ipsis enim
maxima prouenit vtilitas, quia in se-
pulchris dicitur esse requies christia-
norū defunctorum, ideo eorū cada-
uera mitius vexantur ibidē a spiri-
tibus immundis gl. in eo c. graua. &
do. Flor. citat. §. 3. & in hoc debet ver-
sari ad modum episcopi diligentia,
imitando Tobiae officium de quo le-
gitur in eius libro, qd tā intentus erat
mortuorū sepulturae, vt exinde Deū
propitium promeruisse, dom. Card.
Hof. de caerem. a loc. sumpt. foli 633.
nec patiatu mortuorū corpora ali-
qua causa, aut etiā clericorum diffe-
retia diutius detineri, namque, & ip-
sum opus misericordiae esse sacrae
scripturae testantur. immo & lex ci-
uilis grauitē ordinauit C. de sepul-
chr. viol. & in euangel. Matth. c. 26.
legimus dominum commendasse
opus mulieris de vnguento pra-
tioso

tiolo effuso super membra eius, atq. ad sepeliendū fecerit, cōsideret singulorū loca, & quibus providere necesse sit, vel ex testamētis ipsorū, aut etiā viuorū actibus, cōpatietur animabus, quæ iā suffragia optant. & vide per Afini. eod. tit. l. 2. §. in totum. † Et licet mos exequiarum modeste, & deuote ab Apostolis post Christū sit inductus dom. Card. Aracæl. de sacr. pæn. cap. 42. in fine, adducens testimonium Dionysij dicentis, cultū exequiarū in sepultura christiano rū fuisse ritū Apostolorū, id tamē ab episcopo est persuadendum, vt euite tur pōpa, & magnitudo funeris, potius ad solatiū viuorū, & faustū mundi, quam ad animarum refrigeriū vt dixi in tract. de virt. & vit. de morte. cap. 46 in princ. & refert Flor. eodē met c. 1. §. 3. in 3. utilitate. sicuti videmus quotidie fieri, vbi pro anima defuncti aliquando nihil ordinatur, & in comitatu gentium concurius est magnus, ad quos bene dicit dominus. Matth. cap. 8. dimitte mortuos sepellire mortuos suos: si tamen pauper quis moriatur, pauci sunt qui pietatis officium operentur, & in hoc vrget cura episcopi, vt provideat eum sepelliri, cum ipse sit pater pauperū: immo antiquitus de publico funerabantur, sicut exempla adducit idem Afini. in l. si quis sepulchrum, §. sumptus funeris, nu. 145. cum seq. ff. de relig. & sump. fun. quod vtiq. cunctis fidelibus, & de christiana religione, recte sentientibus prædicandum est: illius præfati sanctissimi Viri Tobia memorando exemplum, qui relicto prandio ieiunus veniebat ad tollendum corpora occisorū, vt sepeliret, non timens regis mandatum, per

quod exaudita est eius oratio. Tob. 3 & 2. cap. † Ad aliudq. item est attendendum, vt provideatur etiam sub præcepto, vt quisq. tumuletur, vbi sepulturæ locum elegerit, cum libera sit sepulturæ electio, cap. cum liberū. de sepult. tradit gl. in c. 1. in glo. fi. 13. quæst. 2. cap. 1. eod. tit. lib. 6. vbi cassatur electio, si ad suggestionem alterius fiat, & cum non est facta electio, declaret episcopus sepulturā esse in ecclesia parochiali, vbi sacramenta sunt accepta: alias pēna est restitutionis corporis, & quicquid inde est peruentum ex decreto Alex. 3. in c. ex part. lo 1. de sepult. immo, qui per suaferit mutari, est excommunicatus quia contra voluntatem, & excommunicatione maiori summo Pontifici reseruata absolute de pæn. clem. cupientes, §. sane, de qua meminit Nauar. in suo Man. c. 25. nu. 132. inde tex. eiusd. cap. 1. de sepult. lib. 6. vtitur illis grauib. verbis in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub interminatione maledictionis æternæ, de quibus verbis infra suo loco dicetur, aliqua vide per D. Card. Aracæl. de sacr. pæn. c. 44. † Hodie tamen & extra parochialem ecclesiam libenter sepultura eligitur in ecclesijs religiosorum, in quibus dicit gl. in c. 3. de sepult. frequentius diuina officia celebrantur, nec impediri pōt a parochis quibus tñ debetur ius quartæ, quæ e ratione ecclesiæ parochialis debetur nec aliter debent ipsi religiosi ingredi parochiā alterius sine permissione episcopi, vel parochi: nam concessio eius facta est de recipere valentibus eligentes apud ipsos sepulturam: sic tenet Oldra. conf. 81. quem multi sunt sequuti: quamuis alij contra, sed

L tamen

tamen cōcluditur per illā distinctionem, & hanc quæstionem disputant doct. in clem. dudum. §. huiusmodi de sepult. & latius Gemini. in c. 2. n. 20. de constit. lib. 6. nec facit concessio priuilegiōrū maris magni, & bullæ Pij V. Pontif. Max. dum mandat fratres religiosos non prohiberi in associando mortuos. in §. prohibemus, quia ex duobus resoluitur, Primo quod loquitur de associando, cū deferuntur suis ecclesijs, vel inuitentur ad associandum, vel si includat, absq. presentia rectorū ecclesiarū, respondet priuilegia ipsius maris magni, & litterarū prædictarū esse reuocata, & reducta ad terminos iuris communis per sanctissimū D. Do. Gregor. XIII. Pontif. Max. in sua const. incip. in tāta ne gociorum mole. Primo. an. sui Pont. 1572. Vt alibi dico, & meminit eā referens Nauar. in fine sui Man. & sic statur dispositioni iuris, vt in aliena parochia nullus manum immittat. 6. quæst. 3. c. scriptum est. ex tex. eiusdē clem. dudū. §. huiusmodi ad quam vide Fed. de Sen. conf. 154. inci. Ioannes seruus. eam dēq. opinionē, q. non possint, sequitur Rebuff. lib. 1. Const. Franc. de sent. exc. ar. 3. gl. 1. num. 3. fol. 338. bonū est tamen ne paroch⁹ impediatur, cum sibi de iuribus competentibus consultum sit, per eundem tex. & episcopus cōponat, ne lites oriantur. † Si vero tēpore interdicti loquimur, cauendū est ab episcopo, ne quis ecclesiasticę sepulturę tradatur tex. in clem. 1. de sepult. vbi absolutio denegatur contrauenienti, nisi ad arbitrium diœcesani satisfecerit, q. intelligitur, vel in interdicto generali, vel in ecclesia particulari interdicta, vel de aliquibus expressē interdictis doct. in verb. interdictum. Tab. n. 12. §. 5. Sylu. nu. 4. etiam loquēdo de quatuor festiuitatibus anni, ex tex. cap. al ma mater. §. pen. de sent. excom. lib. 6. quia permissum est celebrari, non tamen sepelli, fallit tamē regula dictæ clem. in clericis. qui seruauerunt interdictū, nā cum silentio poterunt tradi ecclesiasticę sepulturę, sine campanis, & sollempnitatib⁹, ex specialia gratia cōcessa per Innoc. Tertiu Pont. Max. in cap. quod in te. de pænit. & remiss. & in alijs secundū cap. priuilegia. de priuileg. dummodo non fuerint ipsi particulariter interdicti, vel excommunicati, aut ecclesię nō fuerint interdictæ, & hæc sūt declarāda tēpore visitationis omnibus presbyteris. † Et per diligētem informationē, & etiā per scripturas Visitās debet inquirere, ne pro mortuis inferēdis, ipsa sepultura vendat, aut pretio concessio facta fuerit. Vnde legitur in Conc. Tribur. c. 16. interdictū sit omnibus christianis terrā mortuis vendere, si simonię labes euitari vult. cap. abolendæ de sepul. dom. Card. Aracel. de sac. pænit. c. 44. Alphons. Aluar. in suo Spec. de simon. c. 62. circa finem & dicit dom. Florē. in sæpius allegato c. §. 3. q. Ephron, qui vendidit agrū Abraham, in quo erat duplex sepultura Adam, & Euz, cōmisit simoniā, quia respectu illius sepulchri plus petijt de agro, & in 2. part. tit. 1. c. 5. §. 22. p. totum, vbi nec p. exequijs, nec tardari debet sepultura: sed laici tenentur obseruare laudabiles cōsuetudines p. exequijs inductas. c. ad apostolicā de simon. & c. ad nostrā, & not. in dicto §. 22. & consuluit Roma. conf. 344. in casu propositæ. † Insuper est declarandū non

non omnibus esse concessam ipsam ecclesiasticam sepulturam, sed aliquibus denegari, vt excommunicatis, & interdictis, scilicet nominatim, vt supra est dictum. Iudæis, Paganis, Hæreticis, Schismaticis, manifestis vsurarijs ead. cle. 1. de sepult. Et dicitur manifestus vsurarius, qui conuincitur ex suis scripturis, vel ad hoc publicam tenet mensam paratam, c. 1. & 2. de vsur. lib. 6. clem. 1. eod. tit. mortuis in torneamentis, c. 1. de torn. confirmatum per tex. Conc. Trid. sess. 25. de reform. gen. c. 19. §. qui vero. ponit Sylu. in verbo sepul. n. 9. nec blasphemantes Deum admittuntur, c. 2. de maled. item non cōicantes saltem semel in anno reijciuntur, & non ostendentes signa contritionis per c. omnis vtriusq. sexus, de pæn. & remis. & ille, qui notorie moritur in peccato mortali, c. 2. 13. q. 2. dantur exempla inter alia de eo, qui voluntarie se occidit, sine eo, quod pæniteat: vt declarat A sin. in l. minime, n. 20. ff. de reli. & sump. funer. & est glo. in c. ex parte, lo 2. de sepul. & iuxta superius dicta. ¶ Cum in dubio quis optet se sepelli in sepulchro maiorum, secundum notata per Io. Andr. de sepult. lib. 6. c. animarum. Clerici tamen sepelliendi sunt vbi sunt intitulati (quoniam tamen aliam non elegerunt) Floren. in sum. 3. p. tit. 10. c. 5. §. 1. sic si quis habet præbendam in ecclesia cathedrali, ibidem sepellitur, et quod ei sit annexa ecclesia parochialis: Rector item, suæ ecclesiæ curatæ in eadem: A sin. in l. famil. n. 19. cum seq. vbi etiã de episcopo, eo. tit. de relig. & sump. fun. & in l. 2. §. in locum, n. 79. de monachis non sepelliendis extra mona-

sterium, cui addicti sunt. c. 1. c. placuit 16. q. 1. ad primum. Rebuff. in tract. de reg. seu, lib. baptif. sepult. ar. 5. fol. 320. lib. 2. Const. Franc. ¶ Ad illud autem de excommunicatis non sepelliendis supra, n. 11. est addendum quod sepellens scienter illos, vel hæreticos, aut fautores, est excommunicatus ipso facto, & tot excommunicationes incurrit, quot sunt qualitates sepultorum, & eadem sententia tenentur cooperantes, & associantes, terram aperientes, tamquam participes in crimine, per cle. 1. vbi doct. de sepult. & alius tex. de sepellente hæreticos, in c. quicumq. de hære. lib. 6. examinat Flor. ead. p. tit. 24. c. 5. de quo etiam meminit Nauar. c. 27. sui Manua. nu. 134. & de cle. 1. de sepul. n. 137. excom. 34. vbi dubitat de opinione gl. & aliorum circa associantes. ¶ Et deniq. videndum est si ipsa ecclesia cathedralis ratione ipsorum funeralium solita fuerit habere quartam, maxime in monasterijs, quam nunc non possideret, quod provideatur exigi, & in futurum obseruari, vbi ante annos 40. solita fuit præstari, per nouam const. Conc. Tri. sess. 25. de refor. gen. cap. 13. non obstantibus quibuscumq. priuilegijs, etiam mari magno per idem decretum, & alijs litteris adiuuantibus D. N. Papæ. de quibus supra. Quod, & ad ecclesiam parochialem ampliatur. iuxta alleg. e. & de quibus debeat ipsa quarta ead. clem. dudum, §. huiusmodi. & attenditur inde, quod est solitum, quia in his multum operatur consuetudo, Petr. Vbald. plura ponit in tract. de quarta canonica. vbi vide.